

LIBRIS

We know
books

Coperta de: I. OPRIȘAN

Coperta I: Perechea divină indiană Vișnu și Lakshmi zburând prin timp și spațiu pe vulturul Garuda.

Coperta IV: Aceeași pereche (Vișnu și Lakshmi) plutind pe șarpele cosmic Ananta pe apele nesfârșite de lapte.

Clapa I: Vignetă anexă la pictura deteriorată de timp reprodusă pe coperta IV.

Clapa IV: Vignetă reprodusă mărit extrasă din pictura de pe coperta IV.

ISBN 978-973-642-499-1

© Toate drepturile sunt rezervate Editurii Saeculum I.O.

SOMADEVA

VETALAPANCIAVIMSATI

(Cele douăzeci și cinci de
enigme ale demonului)

În românește de AGOP BEZERIAN

Editura SAECULUM I.O.
București – 2023

CUPRINS

<i>Cuvânt înainte</i>	5
<i>Prolog: Regele Trivikramasena și cerșetorul Kșantisila</i>	9
<i>Prima poveste: Cum a dobândit prințul o soție cu ajutorul prietenului său credincios</i>	13
<i>Povestea a doua: Cei trei brahmani care au readus la viață o moartă</i>	26
<i>Povestea a treia: Regele și cele două păsări înțelepte</i>	30
<i>Povestea a patra: Peripețiile pe care le-a înfruntat bravul brahman Viravara</i>	39
<i>Povestea a cincea: Somaprabha și cei trei pretendenți la mâna ei</i>	50
<i>Povestea a șasea : Doamna care a schimbat capetele soțului și fratelui</i>	56
<i>Povestea a șaptea : Regele care și-a căsătorit supusul cu o nereidă</i>	62
<i>Povestea a opta : Cei trei brahmani cusurgii și mofturoși</i>	73
<i>Povestea a noua: Anangarati și cei patru pretendenți la mâna ei</i>	79
<i>Povestea a zecea: Madanasena și făgăduiala ei pripită</i>	84
<i>Povestea a unsprezecea: Regele Dharmadhvaia și cele trei regine ale sale foarte sensibile</i>	91

Povestea a douăsprezecea: <i>Regele Yasaketu, soția sa din Vidyadhari și credinciosul său ministru</i>	95
Povestea a treisprezecea: <i>Brahmanul Harisvamin care mai întâi a pierdut-o pe soția sa, apoi și-a pierdut și viața</i>	111
Povestea a paisprezecea : <i>Fiica neguțătorului care s-a îndrăgostit de un hoț</i>	117
Povestea a cincisprezecea : <i>Nu-i pentru cine se pregătește...</i> ..	123
Povestea a șaisprezecea : <i>Jertfa lui Jimutavahana</i>	134
Povestea a șaptesprezecea : <i>Frumoasa Unmadini</i>	152
Povestea a optsprezecea : <i>Fiul brahmanului care nu a izbutit să dobândească puteri miraculoase</i>	159
Povestea a nouăsprezecea: <i>Fiul hoțului</i>	168
Povestea a douăzecea : <i>Băiatul brahmanului care s-a oferit ca jertfă pentru a salva viața regelui</i>	178
Povestea a douăzeci și una : <i>Manivarman, brahmanul care o iubea nebunește pe soția sa Anangamanjari</i>	190
Povestea a douăzeci și doua : <i>Cei patru brahmani care au înviat leul</i>	199
Povestea a douăzeci și treia : <i>Sihastrul care mai întâi a plâns, apoi a râs și a dănțuit</i>	204
Povestea a douăzeci și patra : <i>Tatăl care a devenit ginerele propriului său fiu și fiul care a devenit socrul propriului său tată</i>	209
Epilog : <i>Deznodământul</i>	216

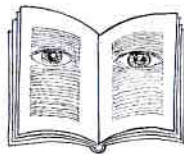
După ce parcurse o bună bucată din drumul luminat de flăcările rugurilor, ajunse în cele din urmă, cu greutate, la arborele indicat care, cu scoarța pârjolită și trunchiul învăluit de duhoarea trupurilor incinerate, avea un aspect fantomatic. De una din crengi atârna spânzurat un leș, parcă purtat pe umeri de un demon.

Regele se urcă în copac și tăie frânghia, slobozind trupul mort, care căzu, iar în clipa când atinse pământul se auzi un țipăt, parcă provocat de durere. Atunci regele, socotind că încă era viu, coborî și, din milă, începu să maseze trupul, ceea ce iscă din el un hohot de râs drăcesc. Regele își dădu seama că un Vetala sălășluia în cadavru și i se adresă netulburat:

— De ce râzi? Haide, să pornim la drum.

Vru să-l ridice, dar constată că leșul atârna din nou la locul lui, în copac. Atunci se cățăără iarăși în arbore și din nou îl dădu jos; căci inima unui erou este o nestemată mai pură și mai dură decât diamantul însuși. Apoi îl săltă la umăr și porni la drum, în tăcere. În timp ce mergea, Vetala din cadavru de pe umăr prinse a grăi:

— O, rege, am să-ți istorisesc o poveste ca să îți se pară drumul mai scurt. Ascultă!

PRIMA POVESTE

Cum a dobândit prințul o soție cu ajutorul prietenului său credincios

Varanasi¹, locul de baștină al lui Șiva², este sălașul multor sfinți venerabili și de aceea se asemăna cu platoul muntelui Kailasa³. Fluviul Gange, veșnic învolburat de ape, curge în apropierea orașului și pare un colan sclipitor pe pieptul lui. Acolo trăia pe vremuri un cărmuitor, Pratapamukuta pe nume, care prin neasemuita sa vitejie îi nimicise pe dușmani, așa cum focul distruge pădurea. Acesta avea un fiu, Vajramukuta, a cărui frumusețe ațâța pizma Zeului Iubirii și, totodată, stârnea simțăminte de neîncredere ale dușmanilor în propriile lor puteri. Iar prințul avea un prieten, Buddhisarira, fiul înțelept al unui ministru, pe care îl prețuia mai mult decât însăși viața sa.

1. Benares (n. tr.).

2. Mare zeu, formează marea triadă împreună cu Vișnu și Rama (n. tr.).

3. Olimpul zeilor hinduși (n. tr.).

Odată, pe când pornise să se desfete împreună cu prietenul său, patima nestăvilită a prințului pentru vânătoare îl făcu să se depărteze mult de palat. Și tot ucigând lei cu coamă bogată întâlnești în cale, cu săgețile sale care nu dădeau greș niciodată, ajunseră la marginea unui codru des. Părea sălașul potrivit pentru dragoste: cucul și alte păsările cântau, ciorchini de flori ce atârnav din copaci se legănav alene ca niște evantaie parfumate, îmbălsămând și răcorind aerul. Acolo, prințul și prietenul său dădură peste un lac întins, ce părea o adevărată mare, pe care pluteau grupuri de lotuși de toate culorile. Iar pe malul lacului zăriră o fecioară cu înfățișare cerească, ce venise cu însoțitoarele sale ca să se scalde în lacul acela al zeilor. Chipul ei, ce întrecea în frumusețe luna și făcea de rușine nufării cei mai albi, cuceri îndată inima prințului nostru. Tânărul surprinse, dintr-o privire, și ochii și podoabele și toată modestia înfățișării fetei. Și pe când o sorbea din ochi vrăjit, ea îi făcu niște semne tainice pentru a-l lămuri pe tânăr care era țara ei de baștină și pentru a-i transmite sumedenie de amănunte legate de viața ei. Desprinse un nufăr din ghirlanda de la gât și îl puse după ureche, sucindu-l și răsucindu-l mult timp până îi dădu acea formă numită danlapatra, adică frunza-în-formă-de-dinte. Apoi luă încă un lotus pe care și-l prinse în păr, făcând în același timp un gest semnificativ cu mâna la inimă. Prințul nu pricepu nimic, dar istețul său prieten înțelese mesajul.

Frumoasa fecioară plecă, împreună cu suita, și – ajungând la căminul ei – se aruncă pe un divan; dar inima îi era departe, alături de prinț, dovadă că simțămintele ei corespundeau semnelor pe care le făcuse.

Fără ea, prințul se simțea ca o corabie lipsită de cârmă și înapoindu-se la palat, deznădejdea îl copleși. Într-o zi prietenul său, fiul ministrului, îi vorbi între patru ochi despre acea fecioară pe care o întâlniseră și la inima căreia – a spus el – era atât de ușor de pătruns. Atunci prințul, pierzându-și cumpătul, strigă:

— Cum să-i dobândesc iubirea când nu-i știu numele și nici obârșia sau locul ei de baștină nu le cunosc? De ce mă amăgești în zadar?

Iar fiul ministrului îi răspunse uimit:

— Cum, n-ai priceput semnele pe care ți le-a făcut? Când a pus nufărul după ureche, ea a vrut să-ți spună: „Eu locuiesc în regatul peste care domnește regele Kar- notpala“. Când a făcut lotusul ca o podoabă în formă de „dinte“, ea a vrut să-ți vestească: „Află că sunt fiica unui sculptor în fildeș“. Iar când și-a pus floarea în păr, ea a vrut să știi că o cheamă Padmavati. În sfârșit, când și-a așezat mâna pe inimă, ți-a spus că îți aparține. Acum – continuă să-l lămurească fiul ministrului – trebuie să știi că regele Karnotpala, care domnește peste Kalinga, are un curtean favorit – Sangramavardhana pe nume – un mare sculptor în fildeș, iar acesta are o fată pe care o cheamă Padmavati, Perla-celor-trei-lumi¹, pe care o iubește mai mult decât însăși viața sa. Toate aceste lucruri le-am aflat din cele ce vorbește lumea, de aceea am priceput semnele pe care ți le-a făcut.

Prințul rămase încântat de deșteptăciunea prietenului său și se bucură de cele auzite, căci acum i se crea prilejul de

1. Cele trei lumi: celestă, pământeană și subpământeană (n. tr.).

a-și atinge țelul dorit. Și după ce discută cu el, prințul porni din nou la vânătoare, chipurile; în realitate, se ducea să-și caute iubita, călătorind pe același drum ca odinioară. Însă izbuti, prin iuțea calului, să se desprindă de suita sa și să ajungă în țara Kalinga, însoțit doar de fiul ministrului. După ce pătrunseră în cetatea de scaun a regelui Karnotpala, căutură și găsiră palatul sculptorului în fildeș; apoi traseră în gazdă la o bătrână, a cărei locuință era în apropiere.

Fiul ministrului hrăni și adăpă caii și, după ce îi lăsă să se odihnească la adăpost de ochii străinilor, o întrebă pe femeie:

— Măicuță, îl cunoști pe un anume Sangramavardhana, sculptor în fildeș?

Iar bătrâna îi răspunse cu multă blândețe:

— De bună seamă, căci i-am fost doică, iar acum m-a angajat ca slujnică la fiică-sa. Însă nu mă mai duc pe acolo, căci nu am rochii potrivite. Fiului meu, care-i un băiat rău, îi plac jocurile de noroc și cum vede că am straie noi, îndată mi le ia.

Fiul ministrului nu mai putea de încântare și de mare bucurie îi dădu femeii rochii și alte daruri. Apoi îi spuse:

— Tu ne ești ca o mamă, de aceea să faci ceea ce te vom ruga. Te du la Padmavati, fata sculptorului în fildeș, și spune-i așa: „Prințul, pe care l-ai întâlnit la lac, se află aici; și din mare iubire pentru tine, m-a trimis să te vestesc.“

Bătrâna, îndulcită și de darurile căpătate, consimți. Plecă, deci, la Padmavati și nu după mult timp se înapoie, vestindu-i pe cei doi tineri:

— I-am spus în taină că ați sosit, iar ea, auzindu-mă, m-a certat, pălmindu-mi obraji cu ambele mâini mânjite cu

alifie de camfor. Așa că m-am înapoiat plângând, nefericită din pricina insultei nemeritate. Uita-ți-vă, copiii mei, semnele celor zece degete pe obraji.

Auzind acestea, prințul deznădăjduit se întunecă la față, crezând că nu va fi în stare să-și atingă ținta; dar înțeleptul său prieten îl luă deoparte și-i zise:

— Nu te necăji, căci fata – nedorind să-și dea în vileag gândurile – a certat-o pe bătrână; iar când a lovit-o pe obraji cu toate cele zece degete, ea a vrut să-ți atragă atenția: „Așteaptă ultimele zece zile cu lună plină din cele două săptămâni luminoase, căci ele nu sunt prielnice unei întâlniri.“

Prințului îi veni inima la loc, iar fiul ministrului se duse în taină la târg, unde vându niște aur care îl avea la el. Cu banii luați o puse pe bătrână să pregătească o masă bogată, la care o poftiră și pe ea. În felul acesta se scurseră zece zile, după care fiul ministrului o trimise pe bătrână la Padmavati să cerceteze cum stau lucrurile. Iar ea, fiind mare amatoare de bucate gustoase, băuturi fine și alte asemenea delicatessuri, se duse din nou – ca să le facă plăcere tinerilor – acasă la Padmavati, de unde se înapoie curând.

— Am fost și am văzut-o pe Padmavati, dar n-am apucat să-i spun nimic, căci ea m-a batjocorit pentru vestea pe care bănuia că i-o duceam; și din nou m-a lovit, uite aici, la piept, cu trei degete muiate în culoare roșie. Și așa, însemnată, am venit să vă povestesc ce mi s-a întâmplat.

Iar fiul ministrului, după ce o ascultă pe bătrână, îi spuse prietenului său, prințul:

— Nu deznădăjdui, fiindcă însemnându-i pieptul femeii cu trei degete muiate în roșu, fata a dorit să-ți dea de știre: „Nu te pot primi în următoarele trei nopți.“

Așteptară încă trei zile, apoi fiul ministrului o trimise din nou pe bătrână la Padmavati. Femeia se duse la palat, însă de data aceasta fata o întâmpină cu mare cinste, oferindu-i bucate alese, băuturi ametoitoare și multe dulciuri. Iar când se înserase și bătrâna se pregătea să plece, mare zarvă se iscă afară. Lumea îngrozită alerga și țipa pe uliță: „Vai! Vai! Un elefant turbat a rupt lanțul cu care era legat de stâlp și acum îi ucide pe oameni, călcându-i în picioare!“

Atunci Padmavati îi spuse bătrânei:

— Nu trebuie să ieși pe drumul principal, căci e primejdios. Ai să te așezi pe un scaun pe care îl vom lega bine cu o frânghie și o să te coborâm în grădină, pe fereastra aceasta largă. Acolo, ai să te urci într-un copac care își întinde ramurile peste zid, ai să ieși în uliță și ai să te poți duce acasă fără grijă.

Făcură precum spusese. Ajutată de slujnice, coborî în grădină, de unde bătrâna ieși afară pe calea indicată. Și îndată ce ajunse acasă, femeia le povesti celor doi tineri întocmai ceea ce se întâmplase. Atunci fiul ministrului îi spuse prințului:

— Dorința ți s-a îndeplinit, căci printr-un șiretlic ea ți-a arătat calea pe care o vei urma ca să ajungi la ea. Du-te îndată ce întunericul va deveni de nepătruns și intră pe drumul indicat în palatul iubitei.

Prințul făcu așa cum îl sfătuisese prietenul său și curând ajunse în grădina palatului, sărind zidul la punctul arătat de bătrână. Acolo văzu scaunul atârnat de frânghie, iar când

privi în sus, la capătul celălalt al funiei zări agitându-se mai multe slujnice tinere, care păreau că îl așteptau. Se așeză pe scaun, iar slujnicele îl traseră sus fără zăbavă, așa că prințul ajunse, în sfârșit, în fața iubitei, după ce intrase în odaia ei, pe fereastra larg deschisă.

Prințul rămase mut de plăcere când o văzu de aproape pe Padmavati cu fața-i frumoasă radiind ca luna plină. Iar fata se ridică și, fără a se codi, îl întâmpină cu gingășie pe acela care îi răpise inima și pe care îl aștepta de atâta vreme, îmbrățișându-l și dezmierdându-l în fel și chip. Apoi prințul se căsătorii cu aleasa inimii, prin acea ceremonie deosebită numită gandharva¹, iar toate năzuințele sale fiind împlinite în felul acesta, continuă să rămână ascuns în iatacul fetei.

După ce trăiră câteva zile netulburați în plăceri, prințul îi zise:

— Prietenul meu, fiul ministrului, care m-a însoțit până aici, a rămas singur la locuința slujnicei tale. Mă duc să văd ce face, apoi mă întorc la tine, iubita mea.

Auzindu-l, Padmavati, fată isteasă, pricepu ceva și îl întrebă:

— Iubitul meu soț, vreau să-mi spui ceva: ai ghicit singur înțelesul semnelor pe care ți le-am făcut sau prietenul tău a fost acela care ți l-a dezvăluit?

Iar prințul îi răspunse cu sinceră naivitate:

— Eu nu am ghicit nimic, ci prietenul meu, fiul ministrului, care este înzestrat cu harul deosebit al citirii semnelor, mi-a spus care era înțelesul lor.

1. Categorie semidivină de muzicieni celești (n. tr.).

După ce îl ascultă, frumoasa fată cugetă puțin și îi spune:

— Ai greșit că nu m-ai prevenit din timp asupra lucrului acesta. De vreme ce îți este prieten, el devine fratele meu și trebuie să-l preacinstesc înaintea tuturor, cu betel¹ și alte atenții.

Așa grăi fata. După care, la lăsarea nopții, prințul părăsi palatul pe aceeași cale pe care venise și se înapoie la prietenul său. În timpul conversației cu acesta îi povesti cum iubita inimii sale bănuise ceva și, întrebându-l, el îi mărturisise sincer cum izbutise să descifreze semnele pe care ea i le făcuse. Însă fiul ministrului nu a fost de acord cu prințul, socotind că făcuse o imprudență. Zorile îi surprinseră discutând.

Mai târziu, când – după rugăciunea de dimineață – se apucaseră din nou să-și împărtășească impresiile, sosi slujnica de încredere a lui Padmavati, care le oferi betel și le pregăti dejunul, cu propria-i mână. Apoi îl întrebă de sănătate pe fiul ministrului și se purtă drăgălaș cu el, după care îl luă pe prinț de o parte și, pentru a-l împiedica să guste din mâncarea pe care o pregătise, îi îndrugă verzi și uscate. În cele din urmă încheie pâlăvrăgeala șoptindu-i că stăpâna ei îl aștepta cu nerăbdare la palat ca să petreacă ziua întreagă împreună, apoi fără zăbavă plecă pe tăcute.

Atunci fiul ministrului îi zise tânărului prinț:

— Ia seama, prințe, acum îți voi arăta ceva nemaipomenit.

Grăind așa, luă mâncarea gătită de slujnica lui Padmavati și o aruncă unui câine, iar animalul mâncând-o, căzu mort îndată.

Prințul rămase uluit.

1. Frunzele aromate ale unui arbust care împreună cu diferite mirodenii sunt mestecate în mod curent în India și în zona Asiei de sud-est (n. tr.).

— Ce vrea să însemne asta? strigă el îngrozit.

Iar fiul ministrului îl lămurii:

— Doamna și-a dat seama că sunt ascuțit la minte, deoarece am ghicit înțelesul semnelor făcute de ea și de aceea a hotărât să măucidă cu ajutorul mâncării otrăvite. Căci ea te iubește nespuse, prințe, și a socotit că atât timp cât eu trăiesc, tu nu îi vei fi devotat numai și numai ei. Și aflându-te sub înrâurirea mea, i-a fost teamă că o vei părăsi și te vei înapoia la cetatea ta. De aceea nu are rost să fii mânios, prințe, ci convinge-o pe iubita doamnă să renunțe la rudele ei, iar eu voi născoci ceva ca să poată pleca în pace.

Încântat, prințul îl lăudă:

— Pe drept îți se spune Buddhisarira, căci cu adevărat ești încarnarea înțelepciunii.

Chiar în clipa aceea se auzi de afară zarvă mare. Norodul înspăimântat striga: „Vai! Vai! Copilul cel mic al regelui a murit!“

Fiul ministrului însă părea încântat și îl povățui în felul următor pe prietenul său, prințul:

— Te du la palat, la Padmavati, petrece cu ea toată noaptea și îndeamn-o să bea băuturi dulci până își va pierde simțurile și va zăcea nemișcată, ca o adevărată moartă. Când va cădea în starea aceasta de adâncă necunoștință, ia vâtraiul pe care îți l-oi da și, după ce îl vei înfierbânta la foc, fă cu vârful lui pe pulpa fetei un semn numai de tine știut. Apoi despoaie-o de toate giuvaerurile și podoabele și părăsește palatul pe calea știută, prin grădină. Eu mă voi ocupa de restul și voi îngriji ca totul să se termine cu bine.

După ce îl ascultă, frumoasa fată cugetă puțin și îi spuse:

— Ai greșit că nu m-ai prevenit din timp asupra lucrului acesta. De vreme ce îți este prieten, el devine fratele meu și trebuie să-l preacinstesc înaintea tuturor, cu betel¹ și alte atenții.

Așa grăi fata. După care, la lăsarea nopții, prințul părăsi palatul pe aceeași cale pe care venise și se înapoie la prietenul său. În timpul conversației cu acesta îi povesti cum iubita inimii sale bănuise ceva și, întrebându-l, el îi mărturisise sincer cum izbutise să descifreze semnele pe care ea i le făcuse. Însă fiul ministrului nu a fost de acord cu prințul, socotind că făcuse o imprudență. Zorile îi surprinseră discutând.

Mai târziu, când – după rugăciunea de dimineață – se apucaseră din nou să-și împărtășească impresiile, sosi slujnica de încredere a lui Padmavati, care le oferi betel și le pregăti dejunul, cu propria-i mână. Apoi îl întrebă de sănătate pe fiul ministrului și se purtă drăgălaș cu el, după care îl luă pe prinț de o parte și, pentru a-l împiedica să guste din mâncarea pe care o pregătise, îi îndrugă verzi și uscate. În cele din urmă încheie pâlăvrăgeala șoptindu-i că stăpâna ei îl aștepta cu nerăbdare la palat ca să petreacă ziua întreagă împreună, apoi fără zăbavă plecă pe tăcute.

Atunci fiul ministrului îi zise tânărului prinț:

— Ia seama, prințe, acum îți voi arăta ceva nemaipomenit.

Grăind așa, luă mâncarea gătită de slujnica lui Padmavati și o aruncă unui câine, iar animalul mâncând-o, căzu mort îndată.

Prințul rămase uluit.

1. Frunzele aromate ale unui arbust care împreună cu diferite mirodenii sunt mestecate în mod curent în India și în zona Asiei de sud-est (n. tr.).

— Ce vrea să însemne asta? strigă el îngrozit.

Iar fiul ministrului îl lămuri:

— Doamna și-a dat seama că sunt ascuțit la minte, deoarece am ghicit înțelesul semnelor făcute de ea și de aceea a hotărât să măucidă cu ajutorul mâncării otrăvite. Căci ea te iubește nespus, prințe, și a socotit că atât timp cât eu trăiesc, tu nu îi vei fi devotat numai și numai ei. Și aflându-te sub înrâurirea mea, i-a fost teamă că o vei părăsi și te vei înapoia la cetatea ta. De aceea nu are rost să fii mânios, prințe, ci convinge-o pe iubita doamnă să renunțe la rudele ei, iar eu voi născoci ceva ca să poată pleca în pace.

Încântat, prințul îl laudă:

— Pe drept îți se spune Buddhisarira, căci cu adevărat ești încarnarea înțelepciunii.

Chiar în clipa aceea se auzi de afară zarvă mare. Norodul înspăimântat striga: „Vai! Vai! Copilul cel mic al regelui a murit!“

Fiul ministrului însă părea încântat și îl povățui în felul următor pe prietenul său, prințul:

— Te du la palat, la Padmavati, petrece cu ea toată noaptea și îndeamn-o să bea băuturi dulci până își va pierde simțurile și va zăcea nemișcată, ca o adevărată moartă. Când va cădea în starea aceasta de adâncă necunoștință, ia vâtraiul pe care îți l-oi da și, după ce îl vei înfierbânta la foc, fă cu vârful lui pe pulpa fetei un semn numai de tine știut. Apoi despoaie-o de toate giuvaerurile și podoabele și părăsește palatul pe calea știută, prin grădină. Eu mă voi ocupa de restul și voi îngriji ca totul să se termine cu bine.

Grăind așa, fiul ministrului îi înmână o țepușă de fier cu trei vârfuri ascuțite ca părul zburliu de pe coama mistrețului, pe care prințul – luând-o – făgăduie că va face întocmai cum fusese povățuit. Căci un prinț nu trebuie să șovăie niciodată să urmeze sfaturile unui sfetnic credincios și înțelept.

Se duse, deci, la palat pe calea obișnuită; acolo o adormi pe iubita sa cu ajutorul băuturilor amețitoare, o însemnă pe coapsă cu țepușă cu trei vârfuri și îi luă toate podoabele, după care se înapoie și povesti ce făcuse. Iar fiul ministrului se bucură că misiunea sa era ca și împlinită.

A doua zi dimineață fiul ministrului îmbracă veșminte de sihastru și, însoțit de prințul ascuns sub înfățișarea unui învățăcel, se duse la cimitir. Aici îi spuse prințului:

— Ia șiragul de mărgăritare, care face parte din podoabele purtate de Padmavati și te du la târg. Acolo prefă-te că vrei să-l vinzi, dar să ceri un preț atât de mare încât nimeni să nu-l cumpere, dar toată lumea să-l vadă și să-și îndrepte atenția asupra ta. Iar de vei fi arestat, să spui doar atât: „Dascălul meu spiritual mi l-a dat ca să-l vând.“

Prințul făcu precum fusese îndrumat și începu să se plimbe prin târg, oferind cu glas tare spre vânzare șiragul de perle. Curând fu zărit și arestat de poliția care fusese prevenită că hoții au jefuit-o pe fiica sculptorului în fildeș. Fu dus, fără zăbavă, în fața mai-marelui judecătorilor, care – văzând că are în fața sa un ermit – i se adresă cuviincios:

— Prea cinstite domn, de unde ai șiragul acesta care chiar noaptea trecută a fost furat de la fiica sculptorului în fildeș?

Iar prințul îi răspunse așa cum fusese învățat:

— Părintele meu spiritual mi l-a dat, întrebă-l pe el.

Iar mai-marele judecătorilor îl găsi pe fiul ministrului, se înclină cu respect în fața lui și îl întrebă:

— Venerabile domn, de unde ai căpătat șiragul de mărgăritare aflat în posesia discipolului tău?

Iar falsul ascet îl trase deoparte pe judecător și îi spuse următoarele:

— Eu sunt un pustnic care rătăcește prin păduri. Întâmplător am ajuns aici și m-am hotărât să rămân până a doua zi. La miezul nopții s-a adunat o ceată de vrăjitoare, iar una din ele – care era amețită de prea multă băutură – s-a străduit să-mi smulgă mătăniile, în timp ce rosteam rugăciuni, schimonosindu-se la mine, doar-doar m-o speria. Iar eu înfuriindu-mă, căci a mers prea departe, am încins cu un descântec dinții tridentului meu de metal, am însemnat-o pe coapsă, apoi i-am luat șiragul de la piept, pe care acum sunt nevoit să-l vând, căci nu se cuvine să-l port.

După ce îl ascultase, judecătorul îi povesti regelui cele aflate; iar regele presupuse că era chiar șiragul dispărut. Prin urmare trimise o femeie de încredere, care – după ce verifică – se înapoie și confirmă că fata avea cu adevărat pe coapsă semnul despre care menționase schimnicul. Atunci regele, convins că avea de a face în adevăr cu o vrăjitoare, îl întrebă cum să o pedepsească. Și ascultând de povața presupusului pustnic, o surghiuni pe Padmavati în adâncul codrului, spre marea jale și deznădejde a părinților acesteia.

Peste noapte prințul și fiul ministrului, care lepădaseră îmbrăcămintea de sihaștri, se duseră călare acolo unde fata plângea cu disperare, crezându-se părăsită. O liniștiră, o puseră pe un cal și o duseră în cetatea împărăției lor, iar

prințul trăi fericit cu ea. Însă tatăl, crezând că fiica sa a fost devorată de fiarele sălbatice din pădure, muri la scurt timp de inimă rea, urmat – nu mult după aceea – de mama fetei.

*

După ce termină povestea, Vetala îi spuse regelui:

— Ei bine, am oarecare îndoieli în legătură cu povestea asta, iar tu trebuie să mă lămurești; cine se face vinovat de moartea părinților lui Padmavati: fiul ministrului, prințul sau fata însăși? Răspunde-mi, căci tu ești înțeleptul înțelepților. Iar dacă știi și nu spui adevărul, capul îți va crăpa în o sută de țandări.

Regele îl ascultă pe Vetala și fiindu-i teamă de blestemul acestuia, îi dădu următorul răspuns:

— O, tu, care ești priceput în meșteșugul miracolelor, de ce socotești că răspunsul va fi greu? Nici unul din cei trei nu este vinovat, ci vina o poartă numai regele Karnotpala.

Atunci Vetala replică:

— De ce? Cu ce a păcătuit regele? Cele trei persoane au jucat principalul rol în această treabă. Sunt de vină corbii pentru că lebedele mănâncă orezul?

Iar regele îi repetă:

— Nici unul din cei trei nu este vinovat. Fiul ministrului nu a comis nici o crimă, căci el susținea interesele stăpânului său. Pe Padmavati și pe prinț îi pârjoleau săgețile Zeului Iubirii, de aceea nu își dădeau seama de nimic altceva și deci nu li se poate imputa nimic. Însă regele Karnotpala, necunoscând tratatele politice și necercetând cu ajutorul spionilor starea de fapt a treburilor în rândurile propriilor supuși; neștiind să discearnă viclășugurile ticăloșilor și nefiind în stare să

interpreteze gesturile și alte semne exterioare, trebuie socotit răspunzător din pricina măsurilor indirecte pe care le-a luat.

Când Vetala, care își găsisse sălaş în trupul mortului, primi răspunsul corect din partea regelui, părăsi umărul acestuia și, prin puterile sale magice, plecă undeva neștiut, pentru a pune la încercare perseverența regelui. Iar regele se hotărî să regăsească leșul.

